

TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENERİNİN KONUŞMA KUSURLARININ EĞİTMEN GÖRÜŞLERİYLE BELİRLENMESİ

DETERMINING THE SPEECH DEFECTS OF TURKISH AS A FOREIGN
LANGUAGE LEARNERS BASED ON INSTRUCTOR'S VIEWS

Nurşen YILDIRIM

Dr. Öğr. Üyesi, Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
Yeni Türk Dili Anabilim Dalı,
Malatya/ Türkiye.

Assist. Prof. Dr, Malatya Turgut Ozal University, Department of Turkish Language
and Literature, Department of Modern Turkish Language,
Malatya/ Turkey.

nursen.yildirim@ozal.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-1977-9419

Makale bilgisi | Article Information

DOI: 10.47994/usbad.1621109

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Date Received: 16.01.2025

Kabul Tarihi / Date Accepted: 22.03.2025

Yayın Tarihi / Date Published: 20.03.2025

Yayın Sezonu / Pub Date Season: Mart / March

Bu Makaleye Atıf İçin / To Cite This Article: Yıldırım, N. (2025). Türkçeyi
Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Konuşma Kusurlarının Eğitimci Görüşleriyle
Belirlenmesi. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi* 7(17), 237-
256.

İntihal: Bu makale intihal.net yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by intihal.net. No plagiarism
detected.

İletişim: Web: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usbad>
mail: usbaddergi@gmail.com

Öz: Bu araştırmada, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşmaları sırasında en sık gözlemlenen konuşma kusurlarını eğitimcilerin gözlemleri ile belirlemek amaçlanmıştır. Çalışma, tarama (survey) deseni kullanılan nicel bir araştırma olarak tasarlanmıştır ve bu kapsamda başlangıç düzeyinde ve temel düzeyde (A1 veya A2) yabancılar için Türkçe öğreten elli eğitimci çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmanın verileri, araştırmacı tarafından hazırlanan "Konuşma Kusurlarını Belirleme Anketi" ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler, betimleyici istatistik ile incelenerek bulgular bölümünde tablolar hâlinde sunulmuş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşmalarında en yaygın görülen konuşma kusurları "hâl eklerinin birbiri yerine kullanılması", "kelimelerin doğru telaffuz edilmeyişi", "kısıtlı bir kelime hazinesi ile konuşma", "yanlış yapmaktan çekinerek konuşmaktan çoğunlukla kaçınma" ve "konuşurken tekrara düşme" olarak belirlenmiştir. Araştırma sonuçları ışığında, öğrencilerin Türkçe konuşmadaki dil kusurlarını en aza indirmek için işlevsel ve öğrenci merkezli etkinliklerle desteklenen konuşma uygulamaları yapılması, olumlu bir sınıf atmosferi oluşturularak öğrencilere iletişim konusunda motivasyon sağlanması, konuşma yanlışlarının düzeltilerek öğrenciye dönüt verilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Konuşma Eğitimi, Konuşma Kusurları, Yabancı Dil Olarak Türkçe

Abstract: In this study, it was aimed to determine the most frequently observed speech defects in the speech of Turkish as a foreign language learner through the observations of instructors. The study group of the research consists of thirty instructors working in Turkish Language Teaching Application and Research Centers within higher education institutions, teaching Turkish to foreigners at beginner and basic level (A1 or A2). In the study, case study, one of the qualitative research designs, was used. The data of the study were obtained through the "Questionnaire for Identifying Speech Defects" prepared by the researcher. The data obtained were analyzed by descriptive analysis method and presented and interpreted in tables in the findings section. According to the results of the research, the most common speech defects in the speech of Turkish as foreign language learners were determined as "using case suffixes interchangeably", "not pronouncing words correctly", "speaking with a limited vocabulary", "avoiding speaking mostly due to fear of making mistakes" and "falling into repetition while speaking". In the light of the research results, in order to minimize students' language defects in speaking Turkish, it is suggested that speaking practices supported by functional and student-centered activities should be carried out, students should be motivated to communicate by creating a positive classroom atmosphere, and students should be given feedback by correcting speech defects.

Key Words: Speaking Training, Speech Defects, Turkish as a Foreign Language

GİRİŞ

Dil öğrenme sürecinde önce anlama daha sonra anlatma becerileri gelişir. Dinleme ve okuma ile edinilen şemalar zihinsel bazı karşılaştırmalar ve adlandırmalar neticesinde içselleştirilir ve belli bir yeterliğe ulaşıldıktan sonra konuşma ve yazma gelişir. Bu bağlamda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenme sürecinin ana dili olarak öğrenme sürecinden oldukça farklı olduğunu ifade etmek mümkündür. Ana dili öğrenirken dile ilişkin kullanım yapılarını çevreyle iletişimdeki doğal süreçte taklit ve tekrarlar ön planda iken yabancı dil olarak Türkçe öğrenirken daha farklı bilişsel süreçler işin içine katılır, dil yapılarının ediniminde daha yönlendirilmiş hedefler söz konusu olur. Ancak her iki şekilde de ortak nokta temel dil becerileri olan dinleme, okuma, konuşma ve yazmanın bütüncül bir

anlayışla geliştirilmesi gerekliliğidir. Nitekim Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin temel misyonu dört temel dil becerilerinin edinimi ekseninde şekillenmektedir. Dil kullanımındaki başarı sözlü ve yazılı mesajları tam olarak algılamaya; duygu ve düşünceleri etkili ve doğru biçimde aktarmaya bağlıdır.

Etkili ve doğru bir iletişimin amaçlandığı dil öğretimi sürecinde konuşma, bireyin içinde bulunduğu sosyal çevre ile etkileşiminde duygu ve düşüncelerin temel iletişim aracıdır. Konuşma, "zihinde oluşan ve biçimlenen düşüncelerin ağız, diş, dudak, damak, gırtlak, nefes yolları, ses telleri, geniz gibi ses organları yardımıyla söz kalıbına dönüştürülmesi" (Gündüz & Şimşek, 2014, s. 20), " insanın çevresiyle doğrudan iletişim kurmasının en etkili yoludur" (Ünalın, 2007, s. 2), "düşüncelerimizi, duygularımızı, isteklerimizi yakın ve uzak çevremizdeki insanlara sözle anlatma sanatıdır" (Odacı, 2009, s. 460), "zihin ve kas gücünün devreye girdiği psikomotor bir yetenek; insanlar arasında anlaşmayı sağlayan en etkili araçtır" (Calp, 2010, s. 191). Kendini ifade etmenin en kolay yolu olan konuşma becerisi günlük hayatta da çok kullanılan bir beceri (Ertürk & Üstündağ, 2007; Çintaş Yıldız ve Yavuz, 2012) olup bir dili biliyor olmanın en somut göstergesidir. Güneş'e (2014) göre konuşma günlük iletişimin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Nalın'ya (2000) göre insanın bir günde gerçekleştirdiği iletişimin %45'ini dinleme, %30'unu konuşma, %16'sını okuma ve %9'unu ise yazma oluşturmaktadır.

Konuşma becerisi ana dili öğretiminde önemli olduğu kadar yabancı dil öğretiminde de büyük öneme sahiptir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde son yıllarda Avrupa Dil Portfolyosu'nun (CEFR) temel alınmasıyla birlikte iletişimsel yaklaşım benimsenmiş (İşisağ ve Demirel, 2010) ve konuşma becerisi sözlü etkileşim, sözlü üretim alanlarında belirli bir yere sahip olmuştur.

Yabancı dil olarak öğrenenler için Türkçe köken veya yapı olarak kendi ana dilinden tamamen farklı bir dildir. Bu farklılıkların miktarı dil öğrenme sürecinde çeşitli zorluklara yol açabilmektedir. Ana dili ile amaç dilin birbirine benzememesi yanlışların artmasına neden olabilir. Scott ve Ytreberg (2004)'e göre yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin ana dili ile Türkçe arasında yapı olarak (dil bilgisi kuralları, cümle dizimi vb.) büyük farklılıklar varsa, öğrenci konuşma sırasında ana dilinden olumsuz transfer ve hata yapabilir. Bu durum, öğrencinin ana dili ile hedef dil arasında sıkışıp kalmasından kaynaklanmaktadır (Akt. Kurudayıoğlu ve Güngör, 2017). Bu durumda öğrencilerin hedef dili edinim sürecinde bazı hatalar yapması kaçınılmaz olmaktadır. İletişim sürecinde büyük yeri olduğu belirtilen konuşmada yanlışlar olması bireyin sosyal hayatında sıkıntılar yaşamasına neden olur. Çünkü konuşma diğer dil becerisiyle bütünleşik yapıdadır ve onların gelişimini de etkiler.

Yapılan alan yazın incelemesinde konuşma kusurları şöyle tespit edilmiştir (Aktaş & Gündüz, 2005; Büyükkiz & Hasırcı, 2013; Demirel, 2002; Erdem, 2013; Keray Dinçel, 2023; Kurt, 2020; Önen, 2004; Temizyürek, vd. 2017; Yaman, 2004):

- Ses tonu bozuklukları, ses tonunu kontrol edememe,
- Sözcüklerin söylenişinde görülen telaffuz yanlışları,
- Yerel ağızla konuşmalar,

- Anlatım yetersizliği,
- Sebep- sonuç ilişkisi kuramamaktan doğan yanlışlıklar,
- Bilgilerin mantıksız düzensizliğinden gelen dağınıklık,
- Konuşmada heyecanı bastıramama,
- Beden dilini yerinde ve doğru kullanamama,
- Kekemelik, pelteklik vb. gibi bedensel/ biyolojik konuşma kusurları,
- Konuşma sırasında "eee", "ııı", "hıı", "aaa" gibi dolgu ifadeleri kullanmak,
- Sözcükleri gereksiz tekrarlamak,
- Kaba ve argo sözler kullanmak,
- Konuşma sırasında karşısındakinin sözünü sürekli kesmek,
- Konuşmayı gereksiz yere uzatmak ya da yersiz konuşmak,
- Konuşma sırasında başkalarıyla alay etmek, kırıcı davranmak,
- Yapmacık davranışlarda bulunmak,
- Sık sık kendini övmek,
- Konuşmada plan fikrinden yoksun olmak,
- Ağız içinde konuşmak,
- Vurgu ve tonlama bozuklukları yapmak,
- Yersiz duraklar yapmak,
- Konuşurken nefesini ayarlayamamak,
- Kelime hazinesinin yetersiz olması,
- Dil bilgisi kurallarını kendi konuşmasına uygulayamamak,
- Çekingen konuşmak,
- Çok hızlı ya da yavaş konuşmak,
- Monoton konuşmak,
- Özgüven eksikliğinin olması,
- Kısa ve yetersiz konuşmak,
- Gereksiz jest ve mimikler yapmak,
- Konuşma sırasında karşısındakinin sözünü sürekli kesmek,
- Konuşmayı gereksiz yere uzatmak ya da yerli yersiz konuşmak.

Konuşma kusuru olarak sayılabilecek unsurlar iletişim esnasında ya konuşmanın kalitesini düşüren ya da mesajın tam olarak iletilmesine engel teşkil eden durumlardır. Bu kusurlardan her birinin konuşmanın işlevselliğini etkileme oranı farklı olduğu gibi gerçekleşme nedenleri de farklıdır. Örneğin; konuşurken hâl eklerini yanlış kullanmak dil bilgisi yetersizliğinden kaynaklı bir konuşma kusuru iken konuşurken sık sık "ıııı, hııııı, şeyy" gibi dolgu ifadeleri kullanmak konuşmanın sunum boyutuyla ilgili bir konuşma kusurudur. Konuşma kusurlarını önlemek veya gidermek için yapılacak çalışmalarda yanlışın sebebini ve konuşmaya etkisini doğru tespit etmek elzemdir.

Yabancı dil öğrenirken hata yapmak bu sürecin kaçınılmaz bir parçası kabul edilmektedir. Dil becerileri edinim sürecinde yapılan hatalar ve bunların düzeltilmesi hedef dili öğrenme yolunda öğrenciye önemli bilgiler verir (Akt. Akpınar & Akdoğan, 2010). Dilsel hatalar, öğrencinin öğrendiği dilin doğası hakkındaki hipotezlerini test etmesinin bir yoludur (Corder, 1967). Burada belki de en önemli nokta yanlışların hedef dile yönelik doğru bilgiyi işlevsel olarak aktaracak

şekilde düzeltilmesidir. Ancak bu sayede yapılan bir dilsel hata dilin doğru kullanımına kanalize edilmiş olur.

Bu araştırmanın temel amacı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen uluslararası öğrencilerin konuşma kusurlarını eğitimci görüşleriyle tespit etmektir. "Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen uluslararası öğrencilerin konuşmalarında en sık gözlemlenen konuşma kusurları nelerdir?" temel problem cümlesi doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşmalarında dil bilgisi bakımından hangi kusurlar bulunur?
2. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşmalarında telaffuz bakımından hangi kusurlar bulunur?
3. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşmalarında kelime bilgisi bakımından hangi kusurlar bulunur?
4. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerinin konuşmalarında sunum bakımından hangi kusurlar bulunur?
5. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin konuşmalarında içerik bakımından hangi kusurlar bulunur?

2.YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma kusurlarını eğitimci görüşleriyle belirlemeyi amaçlayan bu çalışma nicel bir araştırmadır ve tarama deseni ile yapılandırılmıştır. "Nicel araştırma çalışması bir araştırma sorusuna cevap vermek için sayısal veri toplayan bir araştırmadır" (Christensen vd., 2020, s. 30). Tarama (survey) deseni ise bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalarda kullanılır. Bir konuya ilişkin katılımcıların görüşlerinin veya özelliklerinin betimlenmesi esastır. Tarama araştırmalarının soruları genellikle katılımcı görüşlerini ölçen çeşitli anket teknikleri kullanılarak cevaplanır. Cevaplar daha çok sıklık dereceleri ve yüzdeler şeklinde rapor edilir (Büyüköztürk vd., 2018). Bu araştırmada da yabancılar Türkçe öğreten eğitimcilerin görüşlerinden yola çıkılarak var olan bir durumun betimlenmesi ve bütüncül bir sonuca ulaşarak açıklanması hedeflendiği için nicel olan tarama yaklaşımı tercih edilmiştir.

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim öğretim yılında ülkemizdeki yükseköğretim kurumları bünyesinde bulunan Türkçe öğretim merkezlerinde görev yapan 50 öğretim üyesi oluşturmaktadır. Eğitimci seçilirken cinsiyet veya çalışma süresi gibi herhangi bir değişken gözlemlenmemiş olup Yabancılar Türkçe Öğretimi dersini başlangıç düzeyinde veya temel düzeyde (A1 veya A2) okutuyor olmak ve çalışmaya gönüllü katılmak esas alınmıştır. Eğitimci görüşleri alınırken genel bir perspektifle formda yer alan konuşma yanlışlarının öğrencilerde görülme

sıklığını belirtmeleri istenmiştir. Çalışma grubuna bir görüşme formu aracılığıyla konuşma kusurlarını belirleme anketi uygulanmıştır.

Tablo 1. Katılımcı Gruba İlişkin Demografik Bilgiler

Değişkenler	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	20	40
	Erkek	30	60
Eğitim Durumu	Yüksek Lisans	33	66
	Doktora	17	34
Hizmet Süresi	1-5 yıl	14	28
	6- 10 yıl	19	38
	11 yıl ve üstü	17	34
Toplam		50	100

Tablo 1'e göre katılımcıların %40'ı kadın, %60'ı erkektir. Eğitim durumları bakımından katılımcıların %66'sı yüksek lisans öğrenim düzeyindeyken, %34'ü doktora öğrenim seviyesine sahiptir. Mesleki deneyimlerine bakıldığında öğretim üyelerinin %28'inin "1-5 yıl" mesleki deneyime sahip olduğu, %38'inin "6-10 yıl" ve %34'ünün "11 yıl ve üzeri" mesleki deneyime sahip olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak 22 maddelik anket kullanılmış olup katılımcıların duruma ilişkin bilgi, görüş ve deneyimleri bütüncül şekilde belirlenmeye, tanımlanmaya çalışılmıştır. Veri toplama formu içerisinde yer alan soruların geçerliliği ve güvenilirliği için uzman görüşü alınmıştır. Anket maddelerinin her birinin durumun farklı bir yönünü aydınlatmasına özen gösterilmiştir. Görüşme formundaki maddeleri geliştirme sürecinde ilk olarak literatür incelenmiş, buradan hareketle ölçütler belirlenip hazırlanan belirtke tablosuna uygun şekilde taslak anket maddeleri yazılmıştır. Taslak görüşme formu kapsam geçerliliği açısından üniversitelerinin Türkçe Eğitimi bilim dallarında görevli üç öğretim üyesinin değerlendirmesine sunulmuştur. Uzmanlardan gelen görüşler ışığında maddeler yeniden gözden geçirilmiş, çeşitli düzeltmeler yapılmış ve maddeler görüşlere hazır hâle getirilmiştir. Hazırlanan bu form pilot uygulama için bir üniversite bünyesindeki TÖMER'de görev yapan üç öğretim üyesine (ikisi öğretim görevlisi, biri doktor öğretim üyesi) sunulmuştur. Bu uygulama esnasında anketteki bazı maddelerin yüklemelerinin olumlu/olumsuz olarak bir anlam karışıklığına yol açtığı belirlenmiş ve bu tarz iki ifade revize edilmiştir.

Toplam 22 maddeden oluşan ankette sorular "Dil Bilgisi, Telaffuz, Kelime Bilgisi, Sunum, İçerik" olarak gruplara ayrılmıştır. Eğitimcilerin ankette yer alan konuşma yanlışlarının öğrencilerinde görülme durumunu belirlemek için "1- Hiçbir zaman, 2 - Nadiren, 3 - Bazen, 4 - Sıklıkla, 5 - Her zaman" şeklinde derecelendirme bildiren ifadelerle yer verilmiştir.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada veri toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen, kapalı uçlu sorulardan oluşan "Konuşma Kusurlarını Belirleme Anketi" kullanılmıştır. Nitekim, "tarama araştırmalarında, araştırma için ihtiyaç duyulan veri toplama süreci, veri kaynakları olan kişilere yöneltilen sorulara verilen cevaplara dayalıdır" (Büyüköztürk vd., 2018, s. 184). Araştırma kapsamında, nicel verilerin toplanmasında işlevsel olduğu düşünülen, konuşma kusurlarına ilişkin sorular içeren bir anket kullanılmıştır. Bu anket dijital bir platform aracılığıyla Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezlerinde başlangıç düzeyinde ve temel düzeyde (A1 veya A2) Türkçe öğreten öğretim üyelerine gönderilmiştir. Bu doğrultuda ankete cevap veren 50 öğretim üyesine ulaşılmıştır.

Verilerin Analizi

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin en sık yaptıkları konuşma kusurlarını tespit etmek amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen bulguları düzenlenmiş biçimde okuyucuya sunmayı hedefleyen betimleyici istatistik kullanılmıştır. "Araştırmacılar veri setinin temel sayısal özelliklerini anlamak ve özetlemek için betimleyici istatistiği kullanırlar." Bu yolla verilerin başkaları tarafından kolayca anlaşılması sağlanır (Christensen vd., 2020, s. 436). "Betimsel istatistikte, veriler derlendikten sonraki aşama, bunların tablo ve grafiklerle derli toplu sunulmasıdır" (Mazmanoğlu, 2020, s. 149). Araştırmada her bir konuşma kusurunun yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerde görülme durumunu tespit etmek için frekans dağılımı tekniği kullanılmış ve tablo halinde sunulmuştur. "Frekans dağılımı belli bir değişkene ait her bir verinin yinelenme (f) sayısını gösteren bir tanımlamadır" (Karasar, 2016, s. 259).

Geçerlik ve Güvenirlik

Çalışmada geçerlik ve güvenilirliği sağlamak için öncelikle katılımcıların gönüllü olmasına dikkat edilmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan "Konuşma Kusurlarını Belirleme Anketi" için literatür taranmış ve 30 maddelik bir konuşma kusurları havuzu oluşturulmuştur. Türkçe Öğretmenliği bölümünde görevli 3 öğretim üyesinin görüşleri alınarak daha çok fizyolojik problemlerden kaynaklanan konuşma kusurları anketten çıkarılmış, binişik olan maddeler revize edilmiş, ifade olarak net olmayan maddeler ise düzeltilmiştir. İlgili düzeltmelerle form yeniden yapılandırıldıktan sonra 22 maddelik bir konuşma kusurlarını belirleme anketi elde edilmiştir. Bunun için bağımsız değerlendiriciler arasındaki uyuma bakılmıştır. Bu aşamada Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen formül "[Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100]" kullanılmıştır. Miles ve Huberman'a (1994) göre değerlendiriciler arasında en az %80 oranında uyum olması durumunda kodlamalar güvenilir olarak kabul edilebilir. Bu çalışmada da bağımsız üç değerlendiricinin kodları arasında %87 oranında uyum olduğu görülmüştür.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin

ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Kurul adı = Malatya Turgut Özal Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu

Karar tarihi= 30.05.2022

Belge sayı numarası= E-35841939-050-113373

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde TÖMER eğitimcilerinin cevapları doğrultusunda her bir konuşma yanlışı için ortaya çıkan frekanslar ve bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

Dil Bilgisi Kaynaklı Konuşma Kusurlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan TÖMER eğitimcilerine, öğrencilerinde dil bilgisi kullanımına ilişkin konuşma kusurlarının görülme durumu sorulmuştur. Cevaplar doğrultusunda elde edilen frekanslar Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Dil bilgisi Kaynaklı Konuşma Kusurları

Konuşma Kusurları	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
İyelik eklerini fazladan kullanma (Onun evisi, onun ödevisi vb.)	11	18	9	8	4
Hâl eklerini birbiri yerine kullanma (Evi geliyorum vb.)	X	6	11	29	4
Türkçenin sentaksına uygun cümle kuruluşları ile düşüncelerini ifade edememe	3	14	17	12	4

Tablo 2 incelendiğinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerde dil bilgisi kaynaklı olarak en sık görülen konuşma kusurunun "Hâl eklerini birbiri yerine kullanma" olduğu görülür. Katılımcı TÖMER eğitimcilerinin %58'i (f=29) öğrencilerinin hâl eklerini "sıklıkla" birbiri yerine kullandıklarını belirtmiştir. İyelik eklerinin fazladan kullanılması durumu ise "nadiren" görülen bir konuşma yanlışı olarak değerlendirilmiştir. Cümle kuruluşlarının yanlışlığına dayalı konuşma kusurları ise katılımcıların %34'ü (f= 17) tarafından "bazen" görülen bir durum olarak nitelendirilmiştir.

Telaffuz Kaynaklı Konuşma Kusurlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan TÖMER eğitimcilerinden öğrencilerinin konuşmalarını telaffuz yönünden değerlendirmeleri istenmiştir. Bu doğrultuda konuşma kusurlarının görülme durumuna ait cevaplar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Telaffuz Kaynaklı Konuşma Kusurları

Konuşma Kusurları	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
Sesleri birbiri yerine kullanma ("p" yerine "b" der, "i" yerine "e" der, "j" yerine "c" der vb.)	8	11	9	17	5
Kelimeleri doğru telaffuz edememe	X	X	8	35	7
Türkçedeki ünlü harfleri seslendirmede sorun yaşama	X	7	11	22	10
Kesik kesik konuşma	8	16	13	10	3
Konuşma esnasında birtakım sesleri veya heceleri atlama	13	10	13	10	4
Türkçe kelimeleri, cümleleri kendi ana dilinin vurgu sistemi ile seslendirme	10	24	9	4	3

Tablo 3'e göre uluslararası öğrencilerin Türkçe öğrenme sürecinde en sık yaptıkları konuşma yanlışı kelimeleri doğru telaffuz edemeyiştir. Öyle ki bu maddeyi değerlendiren katılımcıları %58'i (f=29) bu konuşma kusurunu sıklıkla karşılaşılan bir durum olarak değerlendirmişlerdir. Daha sonra en sık görülen telaffuz kaynaklı konuşma yanlışı ise "Türkçedeki ünlü harfleri seslendirmede sorun yaşama" olarak belirlenmiştir. Eğitimcilerin %44'ü (f=22) bu yanlıştın sıklıkla görüldüğünü düşünürken %20'si (f=10) her zaman görüldüğünü düşünmektedir. "Kesik kesik konuşma" eğitimcilerin %32'sine (f= 16) göre nadiren görülen bir konuşma kusurudur. "Sesleri birbiri yerine kullanma" durumu içi katılımcıların %34'ü (f=17) bu durumun sıklıkla görüldüğünü ifade etmişlerdir. "Konuşma esnasında birtakım sesleri veya heceleri atlama" katılımcıların %26'sına (f=13) göre hiçbir zaman görülmezken yine aynı oranda katılımcıya göre bazen görülmektedir. Vurguya bağlıya bir konuşma yanlışı olan "Türkçe kelimeleri, cümleleri kendi ana dilinin vurgu sistemi ile seslendirme" eğitimcilere göre nadiren (f=24) görülen bir durumdur.

Kelime Bilgisi Kaynaklı Konuşma Kusurlarına İlişkin Bulgular

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerde kelime bilgisiyle alakalı konuşma yanlıştalarının görülme durumu eğitimcilerden gelen yanıtlar doğrultusunda tespit edilmiş ve elde edilen frekanslar Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Kelime Bilgisi Kaynaklı Konuşma Kusurları

Konuşma Kusurları	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
Kısıtlı kelime hazinesiyle konuşma	X	X	17	25	8

Konuşmada kelimeleri anlamına uygun olarak kullanmama	X	17	17	12	4
Konuşurken hatırlayamadığı kelimelerin kendi ana dilindeki karşılıklarını kullanma	22	13	10	5	X

Kelime bilgisine bağlı konuşma kusurlarını gösteren Tablo 4'e göre Türkçeyi yabancı dil olarak uluslararası öğrencilerde bu bağlamda en sık görülen konuşma kusuru kısıtlı kelime hazinesiyle konuşmadır. Katılımcıların %50'sine (f= 25) göre öğrenciler sıklıkla kısıtlı bir kelime hazinesiyle konuşur; %34'üne (f= 17) göre ise öğrenciler bazen kısıtlı bir kelime hazinesiyle konuşmaktadır. Katılımcıların %34'ü (f= 17) "Konuşurken kelimeleri anlamına uygun olarak kullanmama" durumunu nadiren görülen bir konuşma yanlışı olarak açıklarken yine aynı oranda katılımcı bu durumu bazen görülen bir kusur olarak değerlendirmiştir. Ayrıca "Konuşurken hatırlayamadığı kelimelerin kendi ana dilindeki karşılıklarını kullanma" eğitimcilerin çoğu (%44; f=22) tarafından hiçbir zaman görülmeyen bir dil yanlışı olarak belirlenmiştir.

Sunum Kaynaklı Konuşma Kusurlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan TÖMER eğitimcilerinin görüşleri doğrultusunda sunumdan kaynaklanan konuşma yanlışılarının görülme sıklığı belirlenmiştir. Buna göre elde edilen frekanslar Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5. Sunum Kaynaklı Konuşma Kusurları

Konuşma Kusurları	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
Konuşurken uuu, şeyy, hımm gibi dolgu sözcükleri kullanma	X	7	14	20	9
Konuşurken gereksiz duraksamalar yapma	9	13	19	7	2
Beden dili, jest ve mimiklerini yerinde kullanmama	9	23	16	2	X
Konuşurken işitilemeyecek kadar kısık bir ses tonuyla konuşma	24	12	14	X	X
Yanlış yapmaktan çekinerek konuşmaktan çoğunlukla kaçınma	X	X	16	27	7
Anlamayı güçleştirecek kadar yavaş konuşma	4	18	20	5	3
Anlamayı güçleştirecek kadar hızlı konuşma	37	11	2	X	X
Kısa veya yetersiz konuşma	X	7	16	19	8

TÖMER eğitimcisi olarak görev yapan katılımcıların sunum kaynaklı konuşma kusurlarının görülme sıklığına ilişkin görüşlerini içeren Tablo 5'e göre öğrencilerde

en sık görülen konuşma kusuru "Yanlış yapmaktan çekinerek konuşmaktan çoğunlukla kaçınma" eğilimidir. Bu konuda %54 (f=27) oranında katılımcı durumu "sıklıkla" görülen bir konuşma kusuru olarak değerlendirmiştir. Sunum kaynaklı bir diğer sık görülen konuşma yanlışı ise konuşurken *ıııı*, *şeyy*, *hımm* gibi dolgu sözcükleri kullanmadır. Eğitimcilerin %40'ı (f=20) bu duruma öğrenci konuşmalarında sıkça rastladıklarını belirtmiştir. Konuşma anında gereksiz duraklamalar yapma konusunda eğitimciler bu durumun bazen (%38; f=19) görülen bir konuşma kusuru olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların %46'sı (f=23) öğrencilerin konuşmaları esnasında "Beden dili, jest ve mimiklerini yerinde kullanmama" durumunu nadiren görülen bir konuşma yanlışı olarak değerlendirmişlerdir. "Konuşurken işitilemeyecek kadar kısık bir ses tonuyla konuşma" eğitimcilerin %48'i (f=24) tarafından hiçbir zaman görülme-yen bir konuşma yanlışı olarak nitelendirilmiştir. Konuşurken aşırı derecede yavaş konuşma ve bunun anlamayı güçleştirmesinin bazen (%40; f=20) görülen bir konuşma kusuru olduğu yönünde görüş belirtilmiştir. Katılımcı yanıtlarına göre (%74; f=37) anlamayı güçleştirecek kadar hızlı konuşmak öğrencilerde hiçbir zaman görülme-yen bir konuşma kusurudur. Öğrencilerin kısa veya yetersiz konuşması katılımcıların %38'i (f=19) tarafından sıkça görülen bir konuşma kusuru olarak değerlendirilmiştir.

İçerik Kaynaklı Konuşma Kusurlarına İlişkin Bulgular

Yabancı bir dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerde içerikten kaynaklanan konuşma kusurlarının görülme durumuna ait cevaplar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. İçerik Kaynaklı Konuşma Kusurları

Konuşma Kusurları	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
Konuşmasında tekrara düşme	X	6	13	26	5
Konuşmasında konu dışına çıkma	2	7	19	19	3

Tablo 6, konuşmanın içerik olarak yapılandırılmasıyla ilintili olan konuşma kusurlarının öğrencilerde görülme durumunu anlatır. Buna göre en sık görülen konuşma kusuru tekrara düşerek konuşmaktır. Eğitimcilerin %52'si (f=26) öğrenci konuşmalarında bu duruma sıklıkla karşılaştıklarını ifade ederken; %26'sı (f=13) ise bazen karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Yine bir içerik yapılandırılmasına ilişkin konuşma kusuru olan "konu dışına çıkma" katılımcıların %38'i (f=19) tarafından "bazen" görülen bir durumken aynı oranda katılımcı tarafından "sıklıkla" görülen bir durum olarak değerlendirilmiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sonuç

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşmada yaptıkları dilsel hataları konu edinen bu çalışmanın sonucunda dil bilgisi, sunum, telaffuz, kelime bilgisi ve içerik

olmak üzere beş farklı kategoride en sık gözlemlenen konuşma kusurları ortaya konmuştur.

Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe konuşmalarında dil bilgisi kaynaklı olarak en sık görülen konuşma kusuru hâl eklerini birbiri yerine kullanmaktır. Öyle ki katılımcıların %58'ine göre bu konuşma kusuru öğrencilerde "sıklıkla" görülmektedir. Dil bilgisi kaynaklı bir diğer konuşma kusuru iyelik eklerini fazladan kullanmaktır. Ancak eğitimcilerin çoğuna göre bu durum öğrencilerde "nadiren" görülmektedir. Türkçenin sentaksına uygun cümle kuruluşları ile düşüncelerini ifade edememe durumu öğrencilerde "bazen" görülen bir konuşma kusuru olarak nitelendirilmiştir.

Katılımcı eğitimcilerin %70'ine göre uluslararası öğrencilerin Türkçe öğrenme sürecinde telaffuza bağlı olarak en sık yaptıkları konuşma kusuru kelimeleri doğru telaffuz edemeyiştir. Öğrencilerin harfleri birbiri yerine kullanması "sıklıkla" görülen bir konuşma kusuru olarak değerlendirilmiştir. Katılımcılar tarafından Türkçedeki ünlü harfleri seslendirmede sorun yaşanması "sıklıkla" karşılaşılan bir konuşma yanlışı olarak nitelendirilmiştir. Öğrencilerin konuşurken akıcılığın olmaması, kesik kesik konuşma eğitimci görüşleri doğrultusunda "bazen" görülen bir konuşma yanlışı olarak tespit edilmiştir. Konuşurken bazı seslerin veya hecelerin atlanması, unutulması, telaffuz edilmemesi için bir kısım eğitimci bu durumun hiçbir zaman görülmediğini belirtmiş, buna karşın yine aynı oranda eğitimci bu yanlışa bazen rastlandığını ifade etmiştir. Öğrencilerin Türkçe kelimeleri ve cümleleri kendi ana dilinin vurgu sistemi ile seslendirmeleri eğitimci tarafından "nadiren" görülen bir konuşma kusuru olarak nitelendirilmiştir.

Araştırmaya katılan TÖMER eğitimcilerinin öğrencilerinde kelime bilgisi kaynaklı konuşma kusurlarının görülme durumuna ait cevaplar doğrultusunda en sık görülen konuşma kusuru "Kısıtlı kelime hazinesiyle konuşma" olarak belirlenmiştir. Katılımcıların %50'sine (f= 15) göre öğrenciler sıklıkla bu şekilde konuşmaktadır. Konuşurken kelimeleri anlamına uygun olarak kullanılmaması eğitimcilerin bir kısmı tarafından nadiren gözlemlenen bir konuşma kusuru olarak düşünülmektedir, ancak yine aynı oranda katılımcı bu durumun bazen görüldüğünü belirtmiştir. Yabancı uyruklu öğrenciler Türkçe konuşurken hatırlayamadıkları bir kelime yerine bunun kendi ana dilindeki karşılıklarını kullanmaktadır. Ancak araştırma katılımcılarının %44'ü (f=22) bu durumun öğrencilerinde hiçbir zaman görülmediğini ifade etmişlerdir.

Çalışmadan elde edilen diğer sonuçlar konuşmanın bir sunum bütünlüğünde yapılandırılmasına yönelik konuşma kusurlarını içermektedir. Buna göre Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin sunum bağlamında en sık yaptıkları davranış "Hata yapmaktan endişe ederek konuşmaktan kaçınmaktır." Görüşüne başvuru katılımcıların çoğu (%54; f=27) bu konuşma durumunun sıkça görüldüğünü belirtmiştir. Konuşurken şeyy, ıııı, hımmmm gibi dolgu sözcükleri kullanımı eğitimci tarafından (%40; f= 20) sıkça rastlanan bir konuşma kusuru olarak ifade edilmiştir. Konuşurken gereksiz duraklamalar yapmak katılımcılar tarafından

bazen (%38; f=19) görülen bir konuşma kusuru olarak ifade edilmiştir. TÖMER eğitimcilerine göre yabancı uyruklu öğrenciler "Beden dili, jest ve mimiklerini yerinde kullanma" konusunda bir sorun yaşamamaktadır. Zira katılımcıların %46'sı (f= 23) bu tarz bir konuşma kusurunun öğrencilerde nadiren görüldüğünü belirtmiştir. Öğrencilerin konuşurken işitelemeyecek kadar kısık bir sesle konuşması eğitimciler tarafından (%48; f=24) hiçbir zaman görülmeyen bir konuşma kusurudur. Konuşurken akıcılıktan uzak şekilde, aşırı derecede yavaş konuşmanın bazen (%40; f=20) görülen bir konuşma kusuru olduğu yönünde görüş belirtilmiştir. Eğitimci yanıtlarına göre anlamayı güçleştirecek kadar hızlı konuşmak öğrencilerde hiçbir zaman (%74; f= 37) görülmemektedir. Öğrencilerin yanlış yapmaktan çekinerek, özgüven eksikliği nedeniyle veya bilgi eksikliğinden kaynaklı olarak kısa ve yetersiz konuşması katılımcılar tarafından sıkça görülen bir konuşma kusuru olarak değerlendirilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, konuşmanın içerik bakımından geliştirilmesiyle ilgili olarak yabancı uyruklu öğrencilerde en sık gözlemlenen konuşma kusuru "tekrara düşerek konuşmaktır". Katılımcıların %52'si (f=26) öğrenci konuşmalarında bu durumun sıklıkla görüldüğünü belirtmişlerdir. Konuşurken ana fikirden uzaklaşarak konu dışına çıkmak eğitimcilerin %38'i (f=19) tarafından bazen görülen bir durum olarak nitelendirilmişken yine aynı oranda katılımcı tarafından sıkça görülen bir durum olarak değerlendirilmiştir.

Tartışma

Araştırma sonuçları ışığında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşurken en sık yaptıkları hatalar belirlenmiştir. Alan yazındaki benzer çalışmalarda da yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin sözlü iletişim becerilerindeki dilsel hatalar farklı açılardan tespit edilmiştir:

Elturan (2019), B1 ve B2 seviyelerinde Türkçe öğrenim gören öğrencilerle yaptığı sözlü görüşme kaydı değerlendirme sonuçlarına göre yapılan yanlışların %40,5'inin dilbilgisel yanlışlar olduğunu belirlemiştir. Bu yanlışların en çok belirtilen nesne eki eksikliği veya yanlış kullanımı, yanlış ek kullanımı veya ek eksikliği, dolaylı tümleş eki eksikliği veya yanlış kullanımı ve yanlış zaman kullanımından kaynaklandığı ifade edilmiştir. Buna karşın Uzun (2020) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma yanlışlarını araştırdığı çalışmasında öğrencilerin Türkçe konuşmalarında dilbilgisi yanlışlarının fazla olmadığını ve yapılan yanlışların daha çok ünlü kullanımında ve tutarlılıkta yoğunlaştığını ifade etmiştir.

Uzdu Yıldız ve Kahhaleh (2022), yurt dışında Türkçe öğrenen yabancıların konuşma becerisinde karşılaştıkları zorluklara ilişkin yaptıkları sistematik derleme araştırmasında incelenen çalışmaların %32'sinde Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin telaffuz sorunu yaşadıklarının ortaya konduğunu belirtmiştir.

Kurt (2020), yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşmada yaptıkları dilsel hatalar ve iletişim stratejileri üzerine yaptığı çalışmada ana dili veya başka bir dili kullanma, sözcük veya kalıp ifadeleri bilmeme, karıştırma ve yanlış söylemeyi başlıca dilsel hata türleri olarak betimlemiştir.

Gani ve Kuruoğlu (2021) Suriyeli çocukların konuşma becerilerindeki söz dizimsel hataları tespit etmiş ve söz dizimsel hataların kategorisel olarak %76 oranında yüklemle ilgili olduğunu ortaya koymuştur.

Erdil (2018) yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe konuşma yanlışlarına yönelik yaptığı araştırmada yabancı öğrencilerin, Türkçe konuşurken yanlış anlaşıldıklarını hissettiklerinde ya hemen kendi ana dillerinde konuştuklarını ya beden dilini kullanmayı tercih ettiklerini ya hedef dil olan Türkçeyi konuşmada ısrar ettiklerini ya da İngilizce konuşmaya yöneldiklerini ortaya koymuştur.

Bakır Özbey ve Kaplan (2023) tarafından yapılan araştırmadan elde edilen bulgular; öğrencilerin yanlışlarının ağırlıklı olarak 100-150 kelime ile orta seviyede toplandığını ve kullanılan kelime sayısı ile yapılan yanlış oranı arasında herhangi bir ilişki olmadığını ortaya koymuştur.

Öneriler

Araştırma sonuçları doğrultusunda, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma yanlışlarının azaltılması, konuşurken yanlış yapmalarının önlenmesi, daha etkili ve düzgün şekilde Türkçe konuşabilmeleri için çeşitli öneriler sunulabilir:

Doğru bir konuşma yapmalarını sağlamak adına öncelikle öğrencilerin özgüvenle duygu ve düşüncelerini ifade edebileceği bir sınıf iklimi oluşturulmalıdır. Bu noktada öğretmenin konuşmaya teşvik edici, destekleyici tavrı öğrencinin konuşma kaygısını azaltmaya yardımcı olabilir.

Konuşmaya yönelik uygulamaların çeşitli etkinlikler vasıtasıyla sınıf dışı ortamlara taşınması öğrencilere iletişim konusunda motivasyon sağlar.

Konuşma kusurlarının giderilmesi, düzeltilmesi için öğretmenin öğrenciye dönüt vermesi önem arz eder. Çünkü konuşmanın niteliği, nasıl olduğu veya nasıl olması gerektiği konusunda öğrencinin bir farkındalık yaşamaması gerekir. Bu sayede yanlışını fark eden öğrenci öğretmen yönlendirmesiyle doğru konuşmaya kanalize edilebilir.

Öğrencilerin Türkçe dil bilgisine yönelik eksik veya yanlış bilgileri konuşmalarına da yansımaktadır. Bu nedenle konuşmadaki dil bilgisinden kaynaklı yanlışları en aza indirmek için ezberle dayalı olmayan, işlevsel ve öğrenci merkezli etkinliklerle desteklenen uygulamalar yapılmalıdır.

Yabancı uyruklu öğrencilerin konuşma becerilerinin geliştirilmesi için yabancı dil olarak Türkçe eğitimi verilirken konuşma için ayrı bir ders saati ayrılabilir, böylece öğrencilerde her beceri alanına yönelik farkındalık oluşturulur.

Türkçe konuşma becerisi kazandırırken öğrencilerde kulak dil aşinalığı oluşturmak için mutlaka dinleme metinleriyle Türkçe telaffuza yönelik örnekler sunmak gerekir. Bu nedenle Türkçe metinlerin dinletilmesi, görsel destekli içerikler de varsa izletilmesi önem arz eder.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretilen sınıflarda öğrenciler aynı ana dilinin konuşulduğu ülkelerden geliyorsa arkadaşlarıyla kendi dillerini kullanmaktadır. Bu

durum onların Türkçe kullanım oranlarını azaltır. Bu nedenle eğer imkanlar müsaitse sınıflar oluşturulurken ülke çeşitliliği sağlanabilir veya sınıfta sadece Türkçe konuşulması teşvik edilebilir.

KAYNAKÇA

- Akpınar, B., & Akdoğan, S. (2010). Negatif bilgi kavramı: Hata ve başarısızlıklardan öğrenme. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi (BAED)*, 1(1), 14-22.
- Aktaş, Ş., & Gündüz, O. (2005). *Yazılı ve sözlü anlatım- Kompozisyon sanatı* (6. Baskı). Akçağ Yayınları.
- Baker, C., Wuest, J., & Stern, P.N. (1992). Method slurring: the grounded theory/ phenomenology example. *Journal of Advanced Nursing*, 17(11), 1355-1360. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.1992.tb01859.x>
- Bakır Özbey, C., & Kaplan, K. (2023). Türkçe öğrenen Türk soylu öğrencilerin hazırlıksız konuşmalarına yönelik yanlış çözümlenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (44), 1-21.
- Büyükkiz, K. K., & Hasırcı, S. (2013). Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin konuşma becerisine yönelik görüşleri, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12(4): 897-912.
- Büyüköztürk, Ş. ve diğerleri. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. (25. Baskı). Pegem Akademi.
- Calp, M. (2010). Özel eğitim alanı olarak Türkçe öğretimi. (4. basım). Nobel Yayın Dağıtım.
- Christensen, L. B., Johnson, R. B., & Turner, L. A. (2020). *Araştırma yöntemleri desen ve analiz*. (Çev. A. Aypay). Anı Yayıncılık.
- Cresswell, J. W. (2017). *Araştırma deseni nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. (S. B. Demir, Çev. Ed.). Ankara: Eğiten Kitap.
- Corder, S. P. (1967). The significance of learners' errors. *International review of applied linguistics in language teaching*, 5, 161-170. <http://dx.doi.org/10.1515/iral.1967.5.1-4.161>.
- Çintaş Yıldız, D., & Yavuz, M. (2012). Etkili Konuşma Ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Turkish Studies*, 7(2), 319-334.
- Demirel, Ö. (2002). *İlköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. (2. baskı). MEB Basımevi.
- Elturan, B. (2019). *Türkiye'de Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin dil becerileri yanlış analizleri*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi) Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Erdem, İ. (2013). Konuşma eğitimi esnasında karşılaşılan konuşma bozuklukları ve bunları düzeltme yolları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel Sayısı*, 6 (11), 415-452.
- Erdil, M. (2018). Türkçe okutmanlarının yabancı öğrencilerin Türkçe konuşma becerisine yönelik subjektif algıları. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, (4), 73-101.
- Ertürk, H., & Üstündağ, T. (2007). İngilizce öğretiminde konuşma becerisinin kazandırılmasında yazılı-görsel öğretim materyalinin erişime etkisi. *Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Dergisi*, 136, 27-40.
- Gani, B. N., & Kuruoğlu, G. (2021). Mültecilerin dil sorunu: İzmir'de yaşayan Suriyeli mülteci çocukların Türkçe ifade edici dil becerilerinin incelenmesi. *Dokuz Eylül*

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 23, Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Konferansı, Göç: Önümüzdeki Yirmi Yılın Projeksiyonu ve Ötesi Özel Sayısı, 95-108.

- Gündüz, O., & Şimşek, T. (2014). *Uygulamalı konuşma eğitimi el kitabı*. Grafiker Yayınları.
- Güneş, F. (2014) Konuşma öğretimi yaklaşım ve modelleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.3(1), 1-27. Doi:10.14686/BUEFAD.201416205
- İşisağ, K. U., & Demirel, Ö. (2010). Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nin konuşma becerisinin gelişiminde kullanılması. *Eğitim ve Bilim*, 35(156), 190-204.
- Karasar, N. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (34. Basım). Nobel Yayıncılık.
- Keray Dinçel B. (2023). Türkçe öğretmeni adaylarının konuşma hatalarına ve güzel konuşmaya ilişkin görüşleri. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(3), 873-888.
- Kurt, B. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşmada yaptıkları dilsel hatalar ve iletişim stratejileri üzerine fenomenolojik bir çalışma. *International Journal Of Languages' Education And Teaching*. 8(1), 51-70. <https://doi.org/10.29228/ijlet.41487>.
- Kurudayıoğlu, M., & Güngör, H. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma öz yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *International Journal Of Turkish Literature Culture Education*, Cilt 6, 1105-1121.
- Mazmanoğlu, A. (2020). Betimsel istatistiğin yeni boyutları: Çok boyutlu çözümleme ve istatistik mühendisliği. *Toros Üniversitesi İİBF Sosyal Bilimler Dergisi*. 7(12),140-169.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage Publishing.
- Nalıncı, A. N. (2000). *Avrupa birliğine tam üyelik yolunda başarının anahtarı: yeniden yapılanma*. Ümit Yayınları.
- Odacı, S. (2009). (Ed.). *Dil ve anlatım*. (2. Baskı). Palet Yayınları.
- Önen, A. (2004). *Türkçeyi Türkçe konuşmak*. İnkılap Kitabevi.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. (3. Baskıdan Çeviri). Bütün, M., & Demir, S. B. (Editörler.), Pegem Akademi.
- Sevim, O. (2014). Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe konuşma kaygılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, 18(60), 389-402.
- Temizyürek, F., Erdem, İ., & Temizkan, M. (2017). *Konuşma eğitimi*. Pegem Akademi.
- Uzdu Yıldız, F., & Kahhaleh, H. (2022). Yurt dışında Türkçe öğrenen yabancıların konuşma becerisinde karşılaştıkları zorlukların analizi (Sistemik Derleme). *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 5(2), 76-91.
- Uzun, Y. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma yanlışları: Bosna-Hersek Örneği. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 8(3), 207-220.
- Ünalın, Ş. (2007) *Sözlü anlatım*. (2. Baskı). Nobel Yayın Dağıtım.
- Yaman, E. (2007). *Konuşma sanatı*. (4. Baskı). Gazi Kitabevi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayınları.

Yin, R. K. (2013). *Case study research design and methods*. California, CA: Sage Publications.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET: Etkili ve doğru bir iletişimin amaçlandığı dil öğretimi sürecinde konuşma, bireyin içinde bulunduğu sosyal çevre ile etkileşiminde duygu ve düşüncelerin temel iletim aracıdır. Konuşma, "zihinde oluşan ve biçimlenen düşüncelerin ağız, diş, dudak, damak, gırtlak, nefes yolları, ses telleri, geniz gibi ses organları yardımıyla söz kalıbına dönüştürülmesi" (Gündüz & Şimşek, 2014, s. 20), "zihin ve kas gücünün devreye girdiği psikomotor bir yetenek; insanlar arasında anlaşmayı sağlayan en etkili araçtır" (Calp, 2010, s. 191). Kendini ifade etmenin en kolay yolu olan konuşma becerisi günlük hayatta da çok kullanılan bir beceri (Ertürk & Üstündağ, 2007; Çintaş Yıldız & Yavuz, 2012) olup bir dili biliyor olmanın en somut göstergesidir. Yabancı dil öğrenirken hata yapmak bu sürecin kaçınılmaz bir parçası kabul edilmektedir. Dil becerileri edinim sürecinde yapılan hatalar ve bunların düzeltilmesi hedef dili öğrenme yolunda öğrenciye önemli bilgiler verir (Akt. Akpınar & Akdoğan, 2010). Dilsel hatalar, öğrencinin öğrendiği dilin doğası hakkındaki hipotezlerini test etmesinin bir yoludur (Corder, 1967). Burada belki de en önemli nokta yanlışların hedef dile yönelik doğru bilgiyi işlevsel olarak aktaracak şekilde düzeltilmesidir. Ancak bu sayede yapılan bir dilsel hata dilin doğru kullanımına kanalize edilmiş olur. Bu araştırmanın temel amacı, yükseköğretim kurumlarına bağlı Türkçe Öğretim Merkezlerinde öğrenim görmekte olan uluslararası öğrencilerin dil becerisi kazandırılması sürecinde gözlemlenen konuşma kusurlarını eğitimci görüşlerine göre tespit etmektir. "Konuşma etkinlikleri sırasında öğrencilerde sıklıkla gözlemlenen konuşma kusurları nelerdir?" temel problem cümlesi doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğrencilerinin konuşmalarında dil bilgisi bakımından hangi kusurlar bulunur?
2. Öğrencilerin konuşmalarında telaffuz bakımından hangi kusurlar bulunur?
3. Öğrencilerin konuşmalarında kelime bilgisi bakımından hangi kusurlar bulunur?
4. Öğrencilerinin konuşmalarında sunum bakımından hangi kusurlar bulunur?

5. Öğrencilerin konuşmalarında içerik bakımından hangi kusurlar bulunur? Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma kusurlarını eğitimci görüşleriyle belirlemeyi amaçlayan bu çalışma nicel bir araştırmadır ve tarama deseni ile yapılandırılmıştır. Tarama (survey) deseni ise bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalarda kullanılır. Bir konuya ilişkin katılımcıların görüşlerinin veya özelliklerinin betimlenmesi esastır. Tarama araştırmalarının soruları genellikle katılımcı görüşlerini ölçen çeşitli anket teknikleri kullanılarak cevaplanır. Cevaplar daha çok sıklık dereceleri ve yüzdeler şeklinde rapor edilir (Büyüköztürk vd., 2018). Araştırmada elde edilen bulguları düzenlenmiş biçimde okuyucuya sunmak için betimleyici istatistik kullanılmıştır. "Araştırmacılar veri setinin temel sayısal özelliklerini anlamak ve özetlemek için betimleyici istatistiği kullanırlar." Bu yolla verilerin başkaları tarafından kolayca anlaşılması sağlanır (Christensen vd., 2015, s. 436). "Betimsel istatistikte, veriler derlendikten sonraki aşama, bunların tablo ve grafiklerle derli toplu sunulmasıdır" (Mazmanoğlu, 2020, s. 149). Araştırmada her bir konuşma kusurunun yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerde görülme durumunu tespit etmek için frekans dağılımı tekniği kullanılmış ve tablo halinde sunulmuştur. "Frekans dağılımı belli bir değişkene ait her bir verinin yinelenme (f) sayısını gösteren bir tanımlamadır" (Karasar, 2016, s. 259). Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe konuşmalarında dil bilgisi kaynaklı olarak en sık görülen konuşma kusuru hâl eklerini birbiri yerine kullanmaktır. Öyle ki katılımcıların %58'ine göre bu konuşma kusuru öğrencilerde "sıklıkla" görülmektedir. Katılımcı eğitimcilerin %70'ine

göre uluslararası öğrencilerin Türkçe öğrenme sürecinde telaffuza bağlı olarak en sık yaptıkları konuşma kusuru kelimeleri doğru telaffuz edemeyiştir. Araştırmaya katılan TÖMER eğitimcilerinin öğrencilerinde kelime bilgisi kaynaklı konuşma kusurlarının görülme durumuna ait cevaplar doğrultusunda en sık görülen konuşma kusuru "Kısıtlı kelime hazinesiyle konuşma" olarak belirlenmiştir. Katılımcıların %50'sine (f= 15) göre öğrenciler sıklıkla bu şekilde konuşmaktadır. Çalışmadan elde edilen diğer sonuçlar konuşmanın bir sunum bütünlüğünde yapılandırılmasına yönelik konuşma kusurlarını içermektedir. Buna göre Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin sunum bağlamında en sık yaptıkları davranış "Hata yapmaktan endişe ederek konuşmaktan kaçınmaktır." Görüşüne başvuru katılımcıların çoğu (%54; f=27) bu konuşma durumun sıkça görüldüğünü belirtmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, konuşmanın içerik bakımından geliştirilmesiyle ilgili olarak yabancı uyruklu öğrencilerde en sık gözlemlenen konuşma kusuru "tekrara düşerek konuşmaktır". Katılımcıların %52'si (f=26) öğrenci konuşmalarında bu durumun sıklıkla görüldüğünü belirtmişlerdir. Araştırma sonuçları ışığında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşurken en sık yaptıkları hatalar belirlenmiştir. Alan yazındaki benzer çalışmalarda da yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin sözlü iletişim becerilerindeki dilsel hatalar farklı açılardan tespit edilmiştir: Elturan (2019), B1 ve B2 seviyelerinde Türkçe öğrenim gören öğrencilerle yaptığı sözlü görüşme kaydı değerlendirme sonuçlarına göre yapılan yanlışların %40,5'inin dilbilgisel yanlışlar olduğunu belirlemiştir. Buna karşın Uzun (2020) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma yanlışlarını araştırdığı çalışmada öğrencilerin Türkçe konuşmalarında dilbilgisi yanlışlarının fazla olmadığını ve yapılan yanlışların daha çok ünlü kullanımında ve tutarlılıkta yoğunlaştığını ifade etmiştir. Uzdu Yıldız ve Kahhaleh (2022), yurt dışında Türkçe öğrenen yabancıların konuşma becerisinde karşılaştıkları zorluklara ilişkin yaptıkları sistematik derleme araştırmasında incelenen çalışmaların %32'sinde Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin telaffuz sorunu yaşadıklarının ortaya konduğunu belirtmiştir. Kurt (2020), yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşmada yaptıkları dilsel hatalar ve iletişim stratejileri üzerine yaptığı çalışmada ana dili veya başka bir dili kullanma, sözcük veya kalıp ifadeleri bilmeme, karıştırma ve yanlış söylemeyi başlıca dilsel hata türleri olarak betimlemiştir. Gani ve Kuruoğlu (2021) Suriyeli çocukların konuşma becerilerindeki söz dizimsel hataları tespit etmiş ve söz dizimsel hataların kategorisel olarak %76 oranında yüklemle ilgili olduğunu ortaya koymuştur.

EXTENDED ABSTRACT: In the process of language teaching, where effective and accurate communication is aimed, speaking is the basic means of transmission of feelings and thoughts in the interaction of the individual with the social environment in which he/she is in. Speech is "the transformation of thoughts formed and shaped in the mind into word patterns with the help of vocal organs such as mouth, teeth, lips, palate, larynx, airways, vocal cords, nasal cords" (Gündüz & Şimşek, 2014, p. 20), "a psychomotor ability where mind and muscle power come into play; it is the most effective tool that provides understanding between people" (Calp, 2010, p. 191). Speaking skill, which is the easiest way to express oneself, is a skill that is widely used in daily life (Ertürk & Üstündağ, 2007; Çintaş Yıldız, & Yavuz, 2012) and is the most concrete indicator of knowing a language. Making mistakes while learning a foreign language is considered an inevitable part of this process. Errors made in the process of acquiring language skills and their correction provide important information to the student on the way to learning the target language (Akpınar & Akdoğan, 2010). Linguistic errors are a way for learners to test their hypotheses about the nature of the language they are learning (Corder, 1967). Perhaps the most important point here is the correction of errors in a way that functionally conveys correct knowledge of the target language. Only in this way can a linguistic error be channeled into the correct use of the language. The main purpose of this study is to determine the speech defects observed during the language acquisition process of international students studying in

Turkish Language Teaching Centers affiliated to higher education institutions according to the instructors' opinions. In line with the main problem statement "What are the speech defects frequently observed in students during speaking activities?", answers to the following questions were sought:

1. Which grammatical defects are found in the students' speech?
2. Which defects are found in students' speech in terms of pronunciation?
3. Which defects are found in students' speeches in terms of vocabulary?
4. What flaws are found in students' speeches in terms of presentation?
5. What flaws are found in students' speeches in terms of content?

This study, which aims to determine the speech defects of Turkish as a foreign language learner with the opinions of instructors, is quantitative research and is structured with a survey design. Survey design is used in studies that aim to collect data to determine certain characteristics of a group. It is essential to describe the views or characteristics of the participants on a subject. The questions of survey research are usually answered using various survey techniques that measure participant opinions. The answers are mostly reported in the form of frequencies and percentages (Büyüköztürk et al., 2018). Descriptive statistics were used to present the findings obtained in the research to the reader in an organized form. "Researchers use descriptive statistics to understand and summarize the basic numerical characteristics of the data set." In this way, the data can be easily understood by others (Christensen et al., 2015, p. 436). "In descriptive statistics, the next step after the data is compiled is to present them neatly in tables and graphs" (Mazmanoğlu, 2020, p. 149). In the study, the frequency distribution technique was used to determine the occurrence of each speech defect in Turkish as a foreign language learner and presented in a table. "Frequency distribution is a definition that shows the number of repetitions (f) of each data of a certain variable" (Karasar, 2016, p. 259). The most common grammar-related speech defect in the Turkish speech of foreign students is the use of case suffixes interchangeably. In fact, according to 58% of the participants, this speech defect is seen "frequently" in students. According to 70% of the participant instructors, the most common pronunciation-related speech defect of international students in the process of learning Turkish is not pronouncing words correctly. In line with the responses of the TÖMER instructors participating in the study regarding the occurrence of vocabulary-based speech defects in their students, the most common speech defect was determined as "Speaking with limited vocabulary". According to 50% of the participants (f= 15), students often speak in this way. Other results obtained from the study include speech defects related to the structuring of speech in the integrity of a presentation. Accordingly, the most common behavior of Turkish as a foreign language learner in the context of presentation is "avoiding speaking for fear of making mistakes." Most of the participants (54%; f=27) stated that this speaking situation is frequently seen. According to the results of the study, the most frequently observed speech defect in foreign national students regarding the development of speaking in terms of content is "speaking repetitively". 52% of the participants (f=26) stated that this situation is frequently observed in student speech. In the light of the results of the research, the most common mistakes that Turkish as a foreign language learners make while speaking were determined. In similar studies in the literature, linguistic errors in the oral communication skills of learners of Turkish as a foreign language have been identified from different perspectives: Elturan (2019) determined that 40.5% of the mistakes made were grammatical mistakes according to the results of the evaluation of oral interview recordings

with students learning Turkish at B1 and B2 levels. On the other hand, Uzun (2020), in his study on speaking mistakes in teaching Turkish as a foreign language, stated that there were not many grammatical mistakes in students' Turkish speech and that the mistakes made were mostly concentrated in vowel usage and consistency. Uzdu Yıldız and Kahhaleh (2022), in their systematic review research on the difficulties encountered by foreigners learning Turkish abroad in speaking skills, stated that in 32% of the studies examined, it was revealed that foreign students learning Turkish had pronunciation problems. Kurt (2020), in his study on the linguistic errors and communication strategies of Turkish as a foreign language learner, described using mother tongue or another language, not knowing words or phrases, confusion and mispronunciation as the main types of linguistic errors. Gani and Kuruoğlu (2021) identified syntactic errors in the speaking skills of Syrian children and found that 76% of syntactic errors were categorically related to predicate.